

Edmund Jan Osmańczyk

Senator z województwa opolskiego

W wyborach do Senatu 4 czerwca 1989 r. otrzymał 243 463 głosy, czyli 68,20% oddanych głosów ważnych (356 979). Przewodniczący Komisji Spraw Emigracji i Polaków za Granicą (do 4.10.1989).

Urodził się 10.08.1913 w Jagielnie na Opolszczyźnie, zmarł 4.10.1989 w Warszawie. Syn agronoma, dzieciństwo i młodość spędził na Śląsku Opolskim.

Był działaczem Związku Polaków w Niemczech, redaktorem jego wydawnictw, autorem *Hymnu Rodła*. Po ukończeniu Gimnazjum oo. Marianów w Warszawie studiował w 1932—1933 dziennikarstwo na Uniwersytecie Berlińskim, w 1938—1939 historię na Uniwersytecie Warszawskim. Podczas okupacji niemieckiej ukrywał się w Warszawie pod nazwiskiem Jan Krzemiński, brał udział w Powstaniu Warszawskim jako żołnierz AK. W 1945 korespondent wojenny I Armii WP, był świadkiem zdobycia Berlina, następnie konferencji w Poczdamie i procesu norymberskiego. W 1946—1968 korespondent zagraniczny polskiej prasy i radia, przebywał początkowo w Niemczech (do 1950), później m.in. w Ameryce Północnej i Południowej. W 1952—1961 i 1969—1984 był posłem na Sejm, do 1973 przewodniczącym Polskiego Komitetu Solidarności z Narodem Chile, w 1979—1980 członkiem Rady Państwa PRL. W 1983—1988 prezes Stowarzyszenia Autorów ZAiKS; członek Górnośląskiego Towarzystwa Naukowego im. W. Roździeńskiego, doktor honoris causa Uniwersytetu Śląskiego (1975) i Uniwersytetu Wrocławskiego (1988). W 1989 został członkiem Komitetu Obywatelskiego. Brał udział w negocjacjach Okrągłego Stołu w zespole ds. reform politycznych.

Autor zbiorów publicystycznych (*Sprawy Polaków*, 1946, *Rzeczpospolita Polaków*, 1976, *Kraj i emigracja*), reportaży (*Współczesna Ameryka*, 1959), prac dokumentalno-encyklopedycznych (*Leksykon Polactwa w Niemczech*, *Encyklopedia ONZ i stosunków międzynarodowych*, 1982).

